

Vlada Republike Hrvatske

**Izvješće o ispunjavanju obveza iz
poglavlja 16. Porezi**

Zagreb, ožujak 2010.

IZVJEŠĆE O ISPUNJAVANJU OBVEZA IZ POGLAVLJA 16. POREZI
za razdoblje od 30. travnja 2008. godine (predaja Pregovaračkog stajališta za poglavlje
16.) do ožujka 2010. godine

Pregovori o poglavlju 16. Porezi formalno su otvoreni na sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (EU), održanom na ministarskoj razini u Bruxellesu, 02. listopada 2009. godine. U Zajedničkom stajalištu EU za poglavlje 16., navodi se da se ovo poglavlje može privremeno zatvoriti tek kada EU utvrdi da su ispunjena slijedeća mjerila:

- Hrvatska je postigla značajan napredak u području usklađivanja PDV-a i trošarina, te je podnijela detaljni raspored za postizanje potpune usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u preostalim područjima;
- Hrvatska je dokazala da posjeduje odgovarajuće administrativne sposobnosti za primjenu i provedbu poreznoga zakonodavstva i učinkovito prikupljanje poreza, te za nadzor nad poreznim obveznicima pomoću potrebne infrastrukture u okviru središnjeg ureda i područnih ureda Porezne uprave. Hrvatska mora posebno ispuniti sve uvjete za osnivanje središnjeg ureda za vezu i trošarinskog ureda za vezu, zaposliti dovoljno djelatnika i osigurati da su ti uredi u funkciji od dana pristupanja.
- Hrvatska je Komisiji predstavila sveobuhvatnu i dosljednu strategiju IT interkonektivnosti te ostvarila dostatni napredak u razvijanju svih povezanih IT sustava interkonektivnosti, posebice sustava razmjene podataka o PDV-u (VIES) i sustava kontrole kretanja trošarinskih proizvoda (EMCS-a).

U ovom Izvješću daje se pregled svih aktivnosti i mjera koje je Hrvatska poduzela s ciljem ispunjavanja obveza koje proizlaze iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske (CONF-HR 8/08) i Zajedničkog stajališta EU (CONF-HR 13/09) za poglavlje 16., uključujući utvrđena mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

U svom Pregovaračkom stajalištu, Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu EU obuhvaćenu poglavljem 16. Porezi, s izuzetkom Direktive 95/59/EZ, Direktive 92/79/EEZ, Direktive 2002/10/EZ i Direktive 2003/96/EZ, za čiju je punu primjenu Hrvatska zatražila prijelazna razdoblja, te Direktive 2006/112/EZ za čiju je primjenu Hrvatska zatražila prijelazna razdoblja i izuzeća od pune primjene. Po dovršetku tehničkih pregovora između Hrvatske i predstavnika službi Europske komisije, Hrvatska namjerava izmijeniti svoje zahtjeve na odgovarajući način u Dodatku na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za poglavlje 16.

I. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

Neizravni porezi

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (NN 87/09), koji je stupio na snagu 01. siječnja 2010. godine, provedeno je usklađivanje s odredbama Direktive 112/2006/EZ u dijelu koji se odnosi na slijedeće:

- ukinuta je odredba o paušalnom oporezivanju 30% troškova sredstava za osobni prijevoz i 70% troškova reprezentacije i umjesto toga propisano je ograničenje prava na odbitak pretporeza za navedene troškove koji nisu u cijelosti poslovni troškovi;
- definirane su isporuke uzoraka i poklona male vrijednosti kao isporuke koje ne podliježu oporezivanju;
- propisano je mjesto oporezivanja prema sjedištu poduzeća primatelja za telekomunikacijske usluge, elektroničke usluge, usluge emitiranja radija i TV te usluge pristupa do, i prijevoza ili prijenosa putem sustava za distribuciju plina i električne energije;
- definirana je porezna osnovica kod uvoza na način da su u nju uključeni svi troškovi do prvog mjesta odredišta u skladu s odredbom članka 86. Direktive 2006/112/EZ;
- najvećim dijelom su usklađena oslobođenja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost bez prava na odbitak pretporeza za isporuke od javnog interesa i ostale usluge kao što su primjerice financijske usluge;
- gotovo potpuno su usklađena porezna oslobođenja pri uvozu dobara;
- ukinuto je oslobođenje za uvoz doniranih dobara te oslobođenje za uvoz dobara koja se plaćaju iz primljenih inozemnih novčanih donacija;
- propisano je oslobođenje za isporuke, preinake, popravak, održavanje, i dr. usluge za brodove koji plove na otvorenom moru te za isporuke dobara za snabdijevanje tih brodova;
- propisano je oslobođenje za isporuke, preinake, popravak, održavanje, zakup zrakoplova koji lete na međunarodnim linijama, kao i isporuke goriva i opskrbe za te zrakoplove;
- ukinuto je porezno oslobođenje s pravom na odbitak pretporeza za usluge i isporuke obavljene ino-poduzetnicima koji obavljaju pomorski, zračni i riječni prijevoz;
- ukinuto je porezno oslobođenje za isporuke dobara i usluga u tuzemstvu koje se plaćaju iz inozemnih novčanih donacija;
- propisan je poseban postupak za oporezivanje rabljenih stvari, umjetnina, zbirki i antikviteta;
- propisano je oslobođenje od PDV-a za izvoz dobara u putničkom prometu za putnike koji nemaju prebivalište niti boravište na području Republike Hrvatske;
- propisana je obveza imenovanja poreznog zastupnika inozemnim poduzetnicima koji na području Republike Hrvatske obavljaju isporuke dobara i usluga;
- propisano je pravo na povrat PDV-a inozemnim poduzetnicima za dobra nabavljena u tuzemstvu u okviru njihove gospodarske djelatnosti.

Izmjenom Zakona o PDV-u (NN 94/09), donesenom 30. srpnja 2009. godine, Hrvatska je od 1. kolovoza 2009. godine podignula stopu PDV-a s 22% na 23%.

Kako bi dovršila usklađivanje s pravnom stečevinom u području PDV-a, uključujući uvođenje posebnih postupaka oporezivanja za turizam i investicijsko zlato, Hrvatska će do kraja četvrtog kvartala 2010. godine donijeti novi Zakon o porezu na dodanu vrijednost.

Trošarine

U području oporezivanja duhanskih proizvoda, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode (NN 152/08), donesenom 24. prosinca 2008. godine, provedeno je usklađenje s pravnom stečevinom EU. Ovim Zakonom uvedena je nova porezna osnovica za cigarete (1000 komada) te se uz postojeću specifičnu uvodi i proporcionalna trošarina na cigarete. Nadalje, Hrvatski sabor je 27. ožujka 2009. godine donio Zakon o izmjenama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode (NN 38/09) kojim su, od 1. lipnja 2009. godine, u potpunosti ukinute razlike poreznog opterećenja između skupina cigareta. Odnosno od 1. lipnja 2009. godine sve tri skupine cigareta imaju istu specifičnu i proporcionalnu trošarinu (180,00 kn za 1000 komada cigareta + 30% od maloprodajne cijene).

U cilju usklađivanja trošarinskog zakonodavstva Hrvatske s pravnom stečevinom EU, donesen je novi Zakon o trošarinama (NN 83/09) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. godine. Navedeni Zakon usklađen je s Direktivom 92/12/EEZ, te uključuje odredbe o naplati trošarina na robu koja sukladno pravnoj stečevini EU podliježe trošarinama (energenti i električna energija, duhanski proizvodi te alkohol i alkoholna pića). Zakonom se predviđa primjena sustava odgode plaćanja trošarina, trošarinska skladišta, ovlaštene držatelji poreznih skladišta i sustav trošarinskih garancija, nastanak obveze obračuna trošarine u trenutku puštanja trošarinskih proizvoda u potrošnju, oslobođenja od plaćanja trošarina, kretanje trošarinskih proizvoda uz popratni trošarinski dokument te povrat plaćene trošarine. Također, ovim Zakonom uvedene su trošarine na jaka alkoholna pića, koja proizvode fizičke osobe za vlastite potrebe, u skladu sa zahtjevima pravne stečevine EU.

Nadalje, usvojena su dva provedbena propisa i to Pravilnik o trošarinama (NN 1/10) i Pravilnik o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi (NN 1/10). Oba Pravilnika su stupila na snagu 02. siječnja 2010. godine. Pravilnikom o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi želi se postići učinkovitija kontrola potrošnje plinskog ulja upisivanjem odobrenih količina godišnje potrošnje plinskog ulja obojanog plavom bojom i vođenjem evidencije potrošnje. Pored obveze bojanja plavom bojom, Pravilnikom se uvodi obveza označavanja plinskog ulja indikatorom C.I. *Solvent Yellow* 124 i to samo u trošarinskom skladištu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta.

U vrijeme kada se Prijedlog zakona o trošarinama nalazio već u zakonodavnoj proceduri Vlade, Vijeće EU usvojilo je novu horizontalnu Direktivu 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. godine, koja stupa na snagu 1. travnja 2010. godine. Navedena Direktiva ukida Direktivu 92/12/EEZ, te se njome uvodi zakonodavni okvir za elektronsko praćenje i kontrolu kretanja trošarinske robe. Slijedom tehničkih konzultacija s predstavnicima službi EK, Hrvatska će najkasnije do dana pristupanja u članstvo EU, uskladiti svoje trošarinsko zakonodavstvo s novom Direktivom 2008/118/EZ, kao što će u istom potezu izvršiti i izmjene i dopune Zakona u dijelu koji se tiče nastanka obveze obračuna trošarine na prirodni plin i električnu struju.

Također, Hrvatska će do dana pristupanja EU uskladiti svoje trošarinsko zakonodavstvo i s novom Direktivom Vijeća 2010/12/EU o izmjenama i dopunama Direktiva 92/79/EEZ, 92/80/EEZ i 95/59/EZ o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan i Direktive 2008/118/EZ, s izuzetkom odredbe članka 2. stavka 2. Direktive 92/79/EEZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2010/12/EU, za čiju je primjenu zatraženo prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine kroz Dodatak na Pregovaračko stajalište.

Najkasnije do dana pristupanja EU, Hrvatska će uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU u području oporezivanja automobila.

Navedenim zakonodavnim izmjenama bit će postignuta potpuna usklađenost hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU na području trošarina.

Izravni porezi

U prosincu 2008. godine donesen je Zakon o dopunama Zakona o porezu na dobit (NN 146/08) kojim su preuzete odredbe Direktive Vijeća 90/434/EEZ od 23. srpnja 1990. godine o zajedničkom sustavu oporezivanja kod spajanja, razdvajanja, prijenosa imovine i razmjene dionica između društava iz različitih država članica, Direktive Vijeća 2003/49/EZ od 3. lipnja 2003. godine o zajedničkom sustavu oporezivanja kamata i autorskih naknada između povezanih društava iz različitih država članica i Direktive Vijeća 90/435/EEZ od 23. srpnja 1990. godine o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje u slučaju matičnih društava i društva kćeri iz različitih država članica. Odredbe ovog zakona stupaju na snagu danom pristupanja RH u članstvo EU. S ciljem postizanja potpune usklađenosti s Direktivama 2009/133/EZ, 2003/49/EZ i 90/435/EEZ, Hrvatska će do kraja 2010. godine donijeti potrebne izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dobit.

Temeljem Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja Republika Hrvatska razmjenjuje informacije o izravnim porezima s državama članicama. Trenutno je na snazi 46 ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, koji pokrivaju sve države članice osim Portugala, Cipra i Luksemburga.

Hrvatska se obvezuje da će do ulaska u EU pristupiti Konvenciji o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja glede prilagodbe dobiti kod povezanih društava (90/436/EEZ).

S ciljem usvajanja načela oporezivanja Europskih zajednica sadržanih u Kodeksu o postupanju pri oporezivanju poslovanja, Vlada Republike Hrvatske je 8. siječnja 2009. godine donijela Zaključak kojim se ministarstva i ostala tijela državne uprave obvezuju na usklađenje propisa s načelima oporezivanja sadržanim u navedenom Kodeksu. Usvajanjem tog Zaključka, Hrvatska je preuzela obvezu da će, u suradnji sa službama Komisije, ukinuti postojeće porezne mjere koje štetno utječu na poreznu konkurenciju i suzdržati se od uvođenja novih takvih mjera.

Administrativna suradnja i uzajamna pomoć

Potrebni zakonski okvir za područje administrativne suradnje među državama članicama EU propisan je u novom Općem poreznom zakonu (NN 147/08) kojim su preuzete odredbe slijedećih Direktiva: Direktiva Vijeća 77/799/EEZ od 19. prosinca 1977. godine o međusobnoj pomoći nadležnih vlasti država članica na području izravnog oporezivanja, Direktiva Vijeća 2008/55/EZ od 26. svibnja 2008. godine o međusobnoj pomoći nadležnih

država članica kod naplate potraživanja koja se odnose na određene pristojbe, takse, poreze i druge mjere i Direktiva Vijeća 2003/48/EZ od 3. lipnja 2003. godine o oporezivanju dohotka od štednje isplaćenog u obliku kamata. Odredbe ovog zakona, kojima je izvršeno usklađivanje s pravnom stečevinom EU za područje administrativne suradnje među državama članicama EU, primjenjivat će se od dana pristupanja RH u članstvo EU.

Hrvatska ne oporezuje kamate na dohodak od štednje te u tom smislu ne primjenjuje ni porez po odbitku za nerezidentne. Glede usklađivanja hrvatskih propisa s Direktivom Vijeća 2003/48/EZ, u prosincu 2008. godine, Općim poreznim zakonom (NN 147/08- dalje; „OPZ“), propisano je da će Porezna uprava biti nadležno tijelo za razmjenu podataka o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje.

U svrhu usklađivanja na području razmjene podataka o isplaćenim kamatama na štednju, OPZ-om su preuzete i slijedeće odredbe Direktive Vijeća 2003/48/EZ: 1) cilj razmjene podataka o isplaćenim kamatama na štednju, 2) pojam „stvarnog korisnika“, 3) odredbe o utvrđivanju identiteta i rezidentnosti stvarnog korisnika, 4) pojam „isplatelja“, 5) odredbe o obvezama isplatelja, 6) određivanje pojma „isplaćena kamata“, 7) odredbe o podacima o kojima izvješćuje isplatelj, 8) odredba o obvezi automatske razmjene podataka, 9) prijelazno razdoblje za ubiranje poreza po dobitku.

Potrebno je naglasiti da se odredbe o obvezi razmjene podataka ne odnose samo na razmjenu podataka s državama članicama EU već i na razmjenu podatka s državama koje su s EU potpisale posebne ugovore o razmjeni informacija o isplaćenim kamatama ili o obustavljanju poreza po odbitku na isplaćene kamate koje se isplaćuju rezidentima EU. Hrvatska će s ovisnim i pridruženim područjima sklopiti bilateralne sporazume o razmjeni informacija do dana pristupanja EU te su u tu svrhu već pokrenute potrebne konzultacije i postupak u Glavnom tajništvu Vijeća EU.

Do kraja 2010. godine, Hrvatska će uskladiti provedbeno zakonodavstvo s Direktivom Vijeća 2003/48/EZ, kojim će se ujedno preuzeti značenje pojma „isplatelja po primitku“.

U svibnju 2008. godine donesen je novi Zakon o osobnom identifikacijskom broju (NN 60/08), koji je stupio na snagu 01. siječnja 2009. godine, a čini temelj za uspostavu novog registra fizičkih i pravnih osoba. U cilju detaljnijeg propisivanja provedbe ovoga Zakona, donesen je Pravilnik o osobnom identifikacijskom broju (NN 1/09), koji je stupio je na snagu 2. siječnja 2009. godine. Osobni identifikacijski broj (OIB) je stalni identifikacijski broj svake fizičke i pravne osobe s prebivalištem/sjedištem u Republici Hrvatskoj. U tijeku je provedba druge etape uvođenja osobnoga identifikacijskog broja, što obuhvaća upis određenih i dodijeljenih osobnih identifikacijskih brojeva u sve postojeće službene evidencije u cilju informatičkog povezivanja evidencija, kako bi se mogla ostvariti informatička razmjena podataka.

Europska komisija je redovito izvještavana o navedenom usklađivanju zakonodavstva, a sve navedene izmjene i dopune hrvatskog zakonodavstva izrađene su u suradnji sa službama Komisije.

II. ADMINISTRATIVNA I INSTITUCIONALNA SPOSOBNOST

Porezna uprava

Porezna uprava ima odgovarajuću administrativnu sposobnost za ispravnu provedbu i primjenu poreznog zakonodavstva. Ukupan broj djelatnika u Poreznoj upravi, te trend povećanja kroz zadnje tri godine prikazan je u tablici koja slijedi.

	2007.	2008.	2009.
Ukupan broj djelatnika u Poreznoj upravi	4240	4331	4493

Kodeks profesionalne etike službenika Ministarstva financija, Porezne uprave (NN 76/09) donesen je u srpnju 2009. godine. Kodeksom se uređuju pravila ponašanja kojih su se dužni pridržavati službenici Porezne uprave i druge osobe koje su na bilo koji način uključene u poslove Porezne uprave u odnosu prema poreznim obveznicima i u međusobnim odnosima. Radi nadzora i tumačenja Kodeksa osnovano je Etičko povjerenstvo Porezne uprave koje čine predsjednik i dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti iz redova sindikata koji djeluje u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.

Poslovnu strategiju Ministarstva financija – Porezne uprave, Porezna je uprava donijela u prosincu 2007. godine kao osnovni dokument za strateški razvoj Porezne uprave. Cilj Poslovne strategije je pripremiti Poreznu upravu za poduzimanje poslovnih promjena radi postizanja legitimnog i učinkovitog rada njenih službi, u skladu s pravnom stečevinom EU i najboljom praksom poreznih uprava država članica EU.

Za potrebe izgradnje administrativnih i institucionalnih kapaciteta, u veljači 2009. godine donesena je Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (NN 29/09).

Temeljem navedene Uredbe, u području poreznog nadzora, osnovane su posebne organizacijske jedinice za nadzor velikih poreznih obveznika u većim područnim uredima Porezne uprave - Split, Rijeka i Osijek, dok je u Područnom uredu Zagreb već ranije postojala takva organizacijska jedinica.

U cilju jačanja porezne discipline i učinkovitijeg provođenja poreznog nadzora u većim ispostavama područnih ureda Porezne uprave, ustrojeni su pododsjeci za PDV, kontrolu i analizu poreznih obveznika. Prema Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (NN 127/07), koja je stupila na snagu 15. prosinca 2007. godine, u većim ispostavama Porezne uprave ustrojeni su pododsjeci za PDV koji obavljaju procjenu i obradu podataka o rizičnim poreznim obveznicima, „ciljane/male“ nadzore PDV-a i povrata PDV-a, analizu i prikupljanje podataka o poreznim obveznicima vezano za PDV i druge poslove. Zbog navedenih organizacijskih promjena dio inspektora iz Službe za nadzor raspoređen je za obavljanje poslova u pododsjecima za PDV u većim ispostavama Porezne uprave. Ako se broju inspektora u Službi za nadzor pribroji i broj inspektora u pododsjecima za PDV u većim ispostavama Porezne uprave, može se zaključiti da navedeno pokazuje trend blagog povećanja broja inspektora što se vidi iz sljedećih podataka: krajem 2007. godine poslove nadzora obavljala su 644 inspektora, krajem 2008. godine ove poslove obavljala su 653 inspektora (623 u Službi za nadzor i 30 u većim ispostavama) i u rujnu 2009. godine navedene poslove obavljala su 664 inspektora (592 u Službi za nadzor i 72 u većim ispostavama). Ukupan broj inspektora, broj inspektora koji rade na poslovima nadzora velikih

poreznih obveznika te broj inspektora koji rade na nadzoru poreznih obveznika u većim ispostavama Porezne uprave je prikazan u tablici koja slijedi.

	2007.	2008.	2009.
Ukupan broj inspektora	644	653	664
Broj inspektora koji rade na nadzoru velikih poreznih obveznika	49	48	48
Broj inspektora koji rade na nadzoru poreznih obveznika u većim ispostavama	-	30	72

U razdoblju od mjeseca travnja 2008. godine do rujna 2009. godine poreznim obveznicima dostavljeno je ukupno 12.507 naloga za nadzor i utvrđeno ukupno 2.630.292.626,77 kn (363.777.267,88 eura¹) novoutvrđenih poreznih obveza. Od ukupno 12.507 naloga za porezni nadzor, obavljeno je 5.445 nadzora izdavanja računa i evidentiranja prometa kod poreznih obveznika koji posluju gotovinom, u razdoblju od 1. travnja 2008. godine do 30. rujna 2009. godine tijekom kojih je ukupno naplaćeno dospjelog evidentiranog poreznog duga (prijavljenog od strane poreznih obveznika, a neplaćenog u zakonskom roku) u iznosu od 111.936.023,94 kn (15.481.083,94 eura²).

Edukacija inspektora obavljala se kroz provedbene aktivnosti twinning light projekta „Jačanje i poboljšanje rada Porezne uprave RH na području nadzora“ iz programa Phare 2005. Sa hrvatske strane u izvedbi projekta sudjelovalo je oko 80 inspektora. Kao rezultat projekta porezni inspektori stekli su znanja o modernim tehnikama i alatima nadzora, provođenju elektroničkog nadzora te nadzoru transfernih cijena, banaka i financijskih institucija. Porezna uprava nabavila je elektroničku bazu podataka AMADEUS koju određeni inspektori već koriste u svakodnevnom radu, a omogućava efikasniji nadzor transfernih cijena. U suradnji s francuskim twinning partnerima izrađen je i Priručnik za nadzor transfernih cijena.

Iz programa IPA 2009 Poreznoj upravi odobreno je financiranje projekta čiji je sadržaj vezan uz daljnje jačanje administrativne sposobnosti u području nadzora. Daljnje poboljšanje rada očekuje se u primjeni strateškog pristupa nadzoru, modernih i s EU kompatibilnih postupaka, metoda i tehnika rada, primjeni elektroničkog nadzora, nadzora PDV-a i borbi protiv poreznih utaja. Projekt naziva „Jačanje administrativnog kapaciteta na području nadzora“ je u fazi ažuriranja natječajne dokumentacije.

Edukacija vezano za nadzor transfernih cijena obavljala se u sklopu projekta „Jačanje administrativnih kapaciteta Porezne uprave na području nadzora“ u okviru programa PHARE 2005 kojim je bilo obuhvaćeno 15 inspektora.

¹ Srednji tečaj Hrvatske narodne banke (HNB) na dan 30.10. 2009

² Srednji tečaj Hrvatske narodne banke (HNB) na dan 30.10. 2009

U organizaciji OECD-a, u izvještajnom razdoblju održani su seminari o transfernim cijenama kojima je prisustvovalo ukupno 25 inspektora.

U svrhu jačanja administrativnih i institucionalnih kapaciteta, Samostalni odjel za financijsko upravljanje i kontrolu je reorganiziran u Službu za financijsko upravljanje i kontrolu (viša organizacijska razina) unutar Središnjeg ureda, Porezne uprave. U izvještajnom razdoblju u Službi je zaposlen jedan novi djelatnik. Služba za financijsko upravljanje i kontrolu obavila je 83 kontrole zakonitosti postupanja službenika Porezne uprave, te pokrenula 11 stegovnih i 2 kaznena postupka.

Nadalje, istom Uredbom, Samostalni odjel za otkrivanje porezno kaznenih djela reorganiziran je u Službu za otkrivanje porezno kaznenih djela (viša organizacijska razina) unutar Središnjeg ureda, Porezne uprave, te je razdvojen na dva Odjela: Odjel za otkrivanje porezno kaznenih djela i Odjel za analitiku. Broj obavljenih nadzora koji su doveli do učinkovitije naplate poreznih dugova je 542, što odgovara razdoblju od 1. siječnja 2009. godine do 30. lipnja 2009. godine.

U Službi za ovršni postupak je, uz već postojeće odjele: Odjel za ovrhu, Odjel za naplatu, Odjel za stečajevе i likvidacije, osnovan Odjel za usklađivanje i ujednačavanje rada ovršnog postupka. Na razini Područnih ureda, Odjela za ovrhu predviđena su 330 radna mjesta a trenutno su zaposlena 273 djelatnika. U svrhu naplate poreznih dugova poduzeto je 82.377 ovršnih mjera, a ostvarena naplata po poduzetim mjerama, u ovršnom postupku, iznosi 3.471.245.012,87 kuna (480.083.475,91 eura³).

Služba za osobni identifikacijski broj je novoosnovana služba unutar Središnjeg ureda, Porezne uprave. Porezna uprava je u izvještajnom razdoblju dodijelila i isporučila OIB svim hrvatskim građanima i rezidentima s učinkom isporuke od 95,78%. Završena je dodjela i isporuka OIB-a pravnim osobama. Porezna uprava i Agencija za podršku informacijskim sustavima informacijskim tehnologijama (APIS-IT) su osigurali podršku velikim korisnicima kako bi prilagodili i ažurirali svoje baze prema novom osobnom identifikacijskom broju.

Prema spomenutoj Uredbi, u Središnjem uredu Porezne uprave, u Službi za međunarodnu suradnju i europske integracije ustrojen je Odjel za međunarodnu razmjenu informacija (CLO).

Odjel za međunarodnu razmjenu informacija sa operativnim obavljanjem poslova započet će s datumom pristupanja u EU. Glavni poslovi Odjela će biti: 1) potvrđivanje valjanosti PDV identifikacijskih brojeva, 2) razmjena podataka iz zbirnih prijava s ostalim državama članicama, 3) administrativna suradnja i razmjena informacija o PDV-u (prema Uredbi Vijeća (EZ) 1798/2003), 4) uzajamna pomoć i razmjena informacija o direktnim porezima i drugim davanjima (prema Direktivi 77/799/EEZ), 5) pomoć pri naplati stranih potraživanja (prema Direktivi 2008/55/EZ) i 6) kontrola kvalitete i praćenje rokova.

Djelatnici za rad u Odjelu od rujna 2008. godine uključeni su u obuku kroz aktivnosti Phare 2005 projekta. Tijekom odvijanja twinning komponente, koja se bavila poslovnim aspektima, u dijelu administrativne suradnje izrađeni su nacrti Vodiča za pojedine radne postupke u hrvatskom CLO-u, i to za potvrđivanje PDV identifikacijskih brojeva, za razmjenu informacija o PDV-u, za razmjenu informacija o direktnim porezima te za postupke uzajamne

³ Srednji tečaj Hrvatske narodne banke (HNB) na dan 30.10. 2009

pomoći pri naplati stranih potraživanja. Također su izrađeni i organigrami radnih postupaka te nacrt Brošure namijenjene upoznavanju poreznih obveznika s postupkom potvrđivanja PDV identifikacijskih brojeva te sa VIES sustavom. U tijeku je provedba aktivnosti iz Phare 2006 projekta „Jačanje i unapređenje informacijskog sustava hrvatske Porezne uprave radi postizanja EU standarda na području PDV-a“ u kojima sudjeluju i djelatnici Odjela za međunarodnu razmjenu informacija, kroz primanje obuke i testiranje VIES-a.

U cilju daljnjeg jačanja operativnosti, predviđena je i provedba projekta „Jačanje kapaciteta Porezne uprave u području razmjene informacija vezano uz Direktivu o kamatama na štednju“ (*Savings Directive*) te projekta „Jačanje Porezne uprave u borbi protiv korupcije“, što predstavlja dodatni doprinos antikorupcijskim nastojanjima Porezne uprave. Oba projekta financirat će se iz programa IPA 2008. Porezna uprava uključena je i u aktivnosti projekta „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“ iz Programa IPA 2007. U sklopu projekta predviđeno, je između ostalog jačanje profesionalne etike i poboljšanje međuagencijske suradnje razvitkom modernog informacijskog sustava.

Nadalje, Služba za informacijski sustav Porezne uprave sastoji se od četiri odjela te ima ukupno 39 djelatnika. Poslove iz područja informatike obavljaju službenici dva odjela i to ukupno 20 djelatnika. U svibnju 2009. godine zaposlena su tri nova djelatnika u Odjelu za održavanje sustava i pomoć korisnicima (helpdesk). Od lipnja 2009. godine prekinut je ugovor s vanjskim pružateljem usluga te su sve poslove održavanja informatičke opreme Porezne uprave preuzeli djelatnici Odjela za održavanje sustava i pomoć korisnicima. APIS-IT, vanjski partner, pruža usluge u izradi i održavanju aplikacija poreznih evidencija. Djelatnici Službe redovito sudjeluju u provedbenim aktivnostima projekata za izgradnju VIES sustava. U tijeku je nadogradnja i zamjena stare informatičke opreme te modernizacije i jačanja kapaciteta računalne mreže Porezne uprave s ciljem jačanja administrativnih kapaciteta Porezne uprave. Navedeno će se ostvarivati kroz projekt „Proširenje i nadogradnje ICT (Information and Communication Technology) sustava za potrebe Ministarstva financija Porezne uprave“. U okviru tog projekta započeta je zamjena stare i instalacija nove informatičke opreme po lokacijama te su pokrenute preliminarne analize stanja infrastrukture računalne mreže Porezne uprave s ciljem pokretanja projekta razvoja i modernizacije infrastrukture mreže (opreme i programske podrške). Također su pokrenute preliminarne analize i snimke stanja s ciljem pokretanja projekta koji bi unaprijedio sigurnosnu politiku, posebno na području politike pričuve podataka i aplikacija, tzv. „backup politike“, u Poreznoj upravi, uz nabavu potrebne opreme i programske podrške.

U sklopu projekta ePorezna - pružanja elektroničkih usluga Porezne uprave, trenutno su dostupne slijedeće usluge: uvid u Poreznu knjigovodstvenu karticu poreznog obveznika, podnošenje mjesečnog ili tromjesečnog PDV obrasca, podnošenje konačnog obračun PDV-a, podnošenje prijave poreza na dobit, podnošenje obračuna spomeničke rente i obračuna turističke zajednice, te podnošenje obrasca za obračun plaća. Kontinuirano se obavlja instalacija aplikacije ePorezna i edukacija djelatnika ovlaštenih za zaprimanje punomoći i dodjelu ovlaštenja. Daljnji postupci instalacije i edukacije se usklađuju s novom informatizacijom Porezne uprave. U planu je puštanje u produkciju nove verzije aplikacije koja donosi određene izmjene u postupku dodjele ovlaštenja, prilagodbu novoj poreznoj stopi PDV-a od 23% te određena poboljšanja u smislu lakšeg korištenja. Upravljanje dokumentima će se integrirati u novi projekt koji će obuhvatiti digitalizaciju cijele Porezne uprave. APIS-IT, vanjski partner koji pruža usluge u izradi i održavanju aplikacija poreznih evidencija, radi na uvođenju modernih metodologija na IT području kroz projekt preoblikovanja registra poreznih obveznika.

Također, paralelno se obavljaju aktivnosti kroz projekt *Modernizacije Porezne uprave* (Revenue Administration Modernization Project-RAMP), sufinanciran zajmom Svjetske banke, koji se sastoji od 4 komponente:

1. Modernizacija poslovne infrastrukture (organizacijska konsolidacija i funkcionalna preraspodjela poreznih ispostava Grada Zagreba),
2. Modernizacija obrazovne infrastrukture,
3. Modernizacija informacijske infrastrukture (unapređenje sustava upravljanja informacijama te potpora uvođenju osobnog identifikacijskog poreznog broja - OIB)
4. Potpora modernizaciji i upravljanju.

Carinska uprava

Za kvalitetno ispunjenje zadaća Carinske uprave, te uzimajući obzir i sve nove subjekte koji će se pojaviti sa zahtjevima za poslovanje s trošarinskim proizvodima, Carinska uprava ima ukupno 117 službenika koji rade na izvršavanju poslova iz djelokruga trošarina. Od navedenog broja, 18 službenika je u Službi za trošarine pri Središnjem uredu Carinske uprave, a 99 službenika je raspoređeno po Odjelima za trošarine unutar carinarnica na regionalnim razinama, što predstavlja zadovoljavajući broj zaposlenika za izvršavanje poslova iz djelokruga trošarina.

Na regionalnim razinama analizirana je i izvršena veća koncentracija službenika prema sjedištima očekivanog broja gospodarstvenika koji će se registrirati za rad sa trošarinskim proizvodima. Također, odjel za nadzor ustrojen je unutar svih sedamnaest carinarnica radi osiguravanja učinkovite kontrole gospodarskih subjekata.

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (NN 29/09) izvršena je reorganizacija Službe za posebne poreze (trošarine) u Carinskoj upravi. Unutar Službe osnovano je pet odjela: Odjel za energente, Odjel za alkohol, Odjel za duhanske proizvode, Odjel za posebne poreze, te Trošarinski ured za vezu (Excise Liaison Office).

Uloga Trošarinskog ureda za vezu biti će razmjena podataka vezanim za kretanje trošarinskih proizvoda a sa zemljama članicama EU. U ovom Uredu sistematizirano je ukupno troje djelatnika, jedan od njih je član poslovnog tima Phare 2006 Projekta EMCS Phase 3, a koji se trenutno odvija u Carinskoj upravi. Djelatnici Službe za trošarine, kako na središnjem nivou, tako i na regionalnom uključeni su u radionice navedenog Projekta, te aktivno sudjeluju i na seminarima i razmjeni djelatnika u okviru Fiscalisa 2013.

Nakon stupanja na snagu Memoranduma o suglasnosti između Europske Zajednice i Republike Hrvatske o sudjelovanju Hrvatske u programu Fiscalis 2007-2013 koji je započeo u listopadu 2006. godine, Porezna uprava i Carinska uprava preuzele su aktivnu ulogu u sudjelovanju u aktivnostima tog programa i to na području trošarina, poreza na dodanu vrijednost, izravnih poreza, informatike, razmjene informacija i CLO-a, ovrhe i nadzora, sukladno radnom planu FISCALIS 2013. Od travnja 2008. godine do listopada 2009. godine, u aktivnostima Fiscalis programa ukupno je sudjelovalo 104 djelatnika. Od ukupnog broja sudionika, najveći broj djelatnika odnosi se na porezne inspektore, djelatnike iz područja informatike, djelatnike budućeg ureda za razmjenu informacija sa državama članicama i

djelatnike iz područja poreznog zakonodavstva. Hrvatska Porezna uprava je također preuzela aktivnu ulogu i bila domaćin u organiziranju Fiscalis seminara u suradnji s Europskom komisijom i razmjeni službenika poreznih uprava država članica. Tijekom izvještajnog razdoblja Porezna je uprava organizirala tri Fiscalis seminara i obavila četiri razmjene službenika poreznih uprava država članica.

Vežano uz postavljeno drugo mjerilo o administrativnim sposobnostima, Opća uprava za oporezivanje i carine (DG TAXUD) obavila je u Hrvatskoj promatračku misiju, u razdoblju 29. – 30. lipnja 2009. godine. Opći je zaključak Misije da su Porezna i Carinska uprava na dobrom putu za postizanje odgovarajuće razine sposobnosti potrebne za provedbu pravne stečevine EU u području oporezivanja od dana pristupanja RH EU.

III. OPERATIVNA SPOSOBNOST I INFORMATIZACIJA

Strategija razvoja informacijskog sustava Porezne uprave donesena je u ožujku 2007. godine u okviru koje su projekti informacijsko-tehnološke povezanosti radi uspostave funkcionalnog VIES sustava definirani kao ključni projekti u razvoju informacijskog sustava. U okviru aktivnosti projekta RAMP radi se na ažuriranju Poslovne strategije Porezne uprave što će biti temelj za ažuriranje IT strategije. U listopadu 2009. godine ažuriran je Plan međusobne IT povezanosti Porezne uprave s EU.

Prvi projekti razvoja VIES sustava za razmjenu informacija financirani su iz CARDS programa (prva faza) i to projektom „Jačanje poreznog sustava na području PDV-a radi pripreme razvoja VIES informacijskog sustava međusobne povezanosti“, nastavilo se projektima iz programa Phare 2005 „Efikasno upravljanje VIES-om i poslovna podrška-twinning“ i „VIES- obvezni razvoj-ugovor o uslugama“, a završiti će projektom „VIES2 - VIES poboljšanja i VES razvoj“ iz programa Phare 2006.

Cilj projekta Phare 2005 „Efikasno upravljanje VIES-om i poslovna podrška-twinning“ je pomoć Poreznoj upravi u stvaranju uvjeta za uvođenje i efikasno upravljanje Sustavom razmjena informacija o PDV-u (VIES) prilagođavanjem postojećeg nacionalnog PDV informacijskog sustava. To uključuje uspostavljanje IT mreže kako bi se osigurala povezanost sa EU poreznim sustavom, jačanje administrativnih kapaciteta kako bi se osiguralo uspješno upravljanje novim sustavom te učinkovita administrativna suradnja sa državama članicama EU i Općom upravom za oporezivanje i carine (DG TAXUD).

Rezultati twinning projekta „VIES efikasno upravljanje i poslovna podrška“ su podrška Poreznoj upravi u upravljanju projektom. Navedeno uključuje pomoć i nadzor nad provođenjem aktivnosti iz okvira projekta „VIES obvezni razvoj – ugovor o uslugama“ s rezultatom konačnog prihvaćanja VIES aplikacijskog sustava; potpora Poreznoj upravi u planiranju i razvoju nužnih operativnih kapaciteta i postizanja pozitivne kontrole nad IT razvojem i projektima, uključujući i podršku suradnji s Europskom komisijom, carinskim i poreznim administracijama zemalja članica EU na području VIES-a, kao i podršku suradnji s isporučiteljom usluga iz projekta „VIES obvezni razvoj – ugovor o uslugama“. Provedena je opsežna obuka djelatnika Porezne uprave o VIES sustavu i funkcioniranju, upravljanju i održavanju VIES sustava.

Projektne isporuke twinning projekta „VIES efikasno upravljanje i poslovna podrška“ sastoje se iz poslovnog područja i područja informacijskih tehnologija. Isporuke područja informacijskih tehnologija twinning projekta „VIES efikasno upravljanje i poslovna podrška“ su inicirana podrška pri upravljanju projektom, odabrana metodologija za upravljanje projektom, pripremljen nacrt za plan projekta i izrađen finalni projektni plan, praćenje aktivnosti provedenih od strane isporučitelja usluga „VIES obvezni razvoj – ugovor o uslugama“, te redovni izvještaji praćenja, definicija VIES IT uloga te izrada i finalizacija opisa poslova za Phare 2006 „Unapređenje VIES-a i razvoj VoES-a – Ugovor o uslugama“. Cilj projekta Phare 2005: „VIES obvezni razvoj – ugovor o uslugama“ je dizajn i razvoj sustava Porezne uprave za razmjenu podataka o PDV-u (VIES) koji će omogućiti pravovremenu i točnu razmjenu informacija s zemljama članicama EU.

Rezultati projekta su analizirano postojeće stanje IT-a u PU i predložena arhitektura VIES sustava, uspostavljena IT mrežna infrastruktura i osigurana povezivost sa CCN/CSI sustavom, definirano i razvijeno sučelje između Nacionalnog sustava podataka o PDV-u i VIES sustava, izgrađena četiri osnovna poslovna procesa VIES sustava (*Evidencija podataka o PDV-u u sustavu VIES-a - VIES VAT Registration data process*, Povijesna evidencija podataka o PDV-u u sustavu VIES-a - *VIES Historical VAT Registration data process*), Evidencija isporuka i stjecanja na zajedničkom tržištu u sustavu VIES-a - *VIES Turnover data process*, Sustav razmjene elektroničkih poruka u sklopu VIES-a - *VIES Operator messaging process*), izrađena je VIES dokumentacija, uključujući detaljne specifikacije dizajna aplikacije, specifikacije sustava, materijale za obuku i materijale za upravljanje sustavom te materijale za edukaciju trenera. Pripremljena je i provedena obuka osoblja iz područja IT razvoja i pružanja podrške, te područja metodologije za razvoj aplikativnih metodologija (*RUP-Rational unified process*) i softverskih alata korištenih za razvoj VIES okruženja, pripremljene i isporučene preporuke i smjernice za implementaciju potpore pružanju usluga (*Service desk*) za VIES sustav.

Kroz tijek projekta ostvaren je plan aktivnog uključivanja djelatnika Porezne uprave u fazi testiranja (IT i CLO). Nije u potpunosti obavljena planirana treća i zadnja iteracija testiranja koja se treba obaviti u produkcijskom okruženju. Uspješno izvršeni lokalni testovi su priznati za prihvaćanje završetka projekta. Nabavljen je sav potreban hardver i softver za uspostavu Centra za centralnu obradu podataka (*Data Centre*) te je obavljena instalacija i uspostava testnog kao i produkcijskog okruženja za VIES sustav. Projekt je službeno zatvoren 1. lipnja 2009. godine te su isporučeni svi dokumenti osim priručnika za korisnike. Također nisu u potpunosti ispunjena posljednja dva miljokaza zbog činjenice da nije ostvarena povezanost sa sustavom EU (nepostojanje CCN/CSI Gateway-a) te tako nije bilo moguće održati konačnu iteraciju testiranja povezanosti VIES sustava. Testiranje VIES sustava je neophodno za prihvaćanje konačnog produkta. Odlučeno je da će posljednja iteracija testiranja biti održana u sklopu projekta razvijanja naprednih funkcija VIES sustava (tzv. VIES2) te razvoj sustava VoES (razmjena podataka o PDV-u na elektronske usluge).

Nakon uspostavljanja VIES sustava i njegovog lokalnog testiranja uslijedio je razvoj naprednih funkcija VIES sustava (tzv. VIES 2) te razvoj sustava VoES (razmjena podataka o PDV-u na elektronske usluge). Ova faza razvoja VIES-a financira se u okviru projekta Phare 2006 „Jačanje i unapređenje informacijskog sustava hrvatske Porezne uprave radi postizanja EU standarda na području PDV-a“. Projekt je započeo u lipnju 2009. godine te se sastoji od dvije komponente: twinning za upravljanje projektom i Unapređenje VIES-a i razvoj VoES-a – Ugovor o uslugama.

Informatička razvojna strategija Carinske uprave usvojena je u studenom 2006. godine. Između ostaloga, Strategija obuhvaća projekte interoperabilnosti i međusobnog povezivanja s informacijskim sustavima Europske unije. Strategija provedbe interoperabilnosti (IIS) sastavni je dio Informatičke razvojne strategije Carinske uprave i ažurira se u skladu s najnovijim odlukama i razvojem okolnosti, tj. s napretkom u provedbi projekata interoperabilnosti i strateških odluka.

Vezano na projekte interkonektivnosti u cilju osiguranja razmjene podataka između carinskih informacijskih sustava Carinske uprave i sustava Europske Komisije i zemalja članica nakon pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju, Carinska uprava je uspostavila potrebnu administrativnu strukturu (projektne timove) i započela s razvojem spomenutih sustava koristeći nacionalna sredstva i pretpristupne programe CARDS i Phare (twinning i ugovori o uslugama).

Twinning projekt u okviru CARDS 2003 „Potpora Carinskoj upravi u području trošarina“ bio je fokusiran na poboljšanje organizacije, upravljanja i administrativnih procedura za trošarine unutar Carinske uprave, kao i usklađivanje zakonodavstva iz područja trošarina s EU zahtjevima, kao i utvrđivanje planova za poslovno upravljanje i IT fokusirani razvoj Kontrolnog sustava nadzora nad kretanjem trošarinske robe. Projektne aktivnosti odvijale su se tijekom 2006. godine i 2007. godine, a projekt je trajao 18 mjeseci.

U okviru programa Phare 2005 Carinska uprava provodila je 2 paralelna projekta od kraja 2007. godine do lipnja 2009. godine: Twinning „EMCS Razvoj - Potpora upravljanju“ i „EMCS faza 2 - razvoj softvera“. Twinning projekt provodio se u suradnji s Ministarstvom financija Republike Austrije sa svrhom jačanja operativnih kapaciteta na području trošarina u Carinskoj upravi i kao potpora upravljanju komponentom razvoja softvera EMCS faze 2 i pripreme aktivnosti vezane uz razvoj EMCS faze 3. Projekt razvoj softvera provodio se s tvrtkom IBM Croatia d.o.o., a svrha projekta bila je razvoj softvera s funkcionalnostima koje pokriva faza 2 EMCS-a. Tijekom provedbe projekta izvršena je analiza postojećeg stanja IT sustava Carinske uprave, provedena je detaljna analiza EU trošarinskog zakonodavstva i EU funkcionalnih specifikacija kao i detaljna analiza EU tehničkih specifikacija, izrađena je dokumentacija za dizajn EMCS aplikacije razvijena je nacionalna trošarinska aplikacija EMCS, provedeno je funkcionalno testiranje aplikacije, izrađena je dokumentacija za korištenje aplikacije EMCS (priručnik za krajnje korisnike) te je provedena obuka trenera, krajnjih korisnika i IT osoblja.

U okviru Phare 2006 programa Carinska uprava trenutno provodi 2 paralelna projekta: Twinning projekt i projekt razvoja softvera. Twinning projekt „EMCS&AEO razvoj – potpora upravljanju“ provodi se s Ministarstvom financija Republike Austrije. Projekt se sastoji od dva dijela. Jedan dio se odnosi na potporu upravljanjem razvoja EMCS aplikacije faze 3 koju Carinska uprava razvija s tvrtkom IBM Hrvatska d.o.o., kao i u prethodnom projektu, a drugi se odnosi na pripreme aktivnosti vezane uz uspostavu koncepta ovlaštenog gospodarskog subjekta. Projekt EMCS & AEO započeo je u svibnju 2009 godine i trajati će 14 mjeseci. Drugi projekt u okviru Phare 2006 je „EMCS faza 3 razvoj“ koji ima za cilj implementaciju funkcionalnosti koje obuhvaća EMCS faza 3 u već izgrađenu EMCS aplikaciju. Projekt je započeo u veljači 2009. godine i trajati će 18 mjeseci. Završene su aktivnosti vezane uz uvodnu fazu, te fazu identifikacije i specifikacije i trenutno se odvijaju aktivnosti vezane uz dizajn i pripremu razvoja softvera.

Carinska uprava je iz nacionalnih sredstava, sredstava državnog proračuna razvila nacionalnu SEED aplikaciju, koja se sukladno definiranim specifikacijama na nivou EU kontinuirano nadograđuje u SEEDv1.

Vežano na uspostavu CCN/CSI poveznika, koji je neophodan za komunikaciju između IT sustava Europske komisije-a i zemalja članica EU, Carinska uprava je početkom 2009. godine, u sklopu projekta Phare 2006, osigurala nabavu, instalaciju i testiranje tehničke opreme neophodne za funkcioniranje obuke. Ujedno službenici Carinske uprave i Porezne uprave, koji su dio nacionalnog projektnog tima za CCN/CSI, su prošli obuku vezanu na korištenje spomenute opreme. U sklopu ovog projekta osigurana je lokalna CCN/CSI mreža što je nedostavno za potpunu komunikaciju sa sustavima Europske komisije i zemalja članica EU. Puna povezanost s ovim sustavima će se, prema najavama iz Europske komisije, osigurati 9-12 mjeseci prije pristupanja RH u punopravno članstvo EU.

Od studenog 2008. godine predstavnici Carinske uprave počeli su sudjelovati na radnim sastancima Radne skupine za kompjuterizaciju u području trošarina (*Excise Computerization Working Party- ECWP*) i sastancima Odbora za trošarine (*Excise Duty Committee*), kao i ostalim treninzima, seminarima, radionicama koje organizira Europska komisija vežano uz EMCS.

Vežano uz postavljeno treće mjerilo o razvoju međusobne povezanosti informatičkih sustava, Opća uprava za oporezivanje i carine (DG TAXUD) obavila je u Hrvatskoj tijekom 2008. i 2009. godine dvije promatračke misije, tijekom kojih je utvrđen vrlo dobar napredak Hrvatske u tom području.